

Národní jednota v Přerově

Národní Jednota v Přerově byla založena 16. srpna 1900 na popud ústředí N. J. v Olomouci, které vyslalo jako řečníka tehdejšího jednatele, nyní předsedu – nadšeného národního pracovníka - JUDra Richarda Fischera, který ve své velmi obsáhlé řeči promluvil o úkolech N. J., jak v tehdejších protokolech uvedeno. Ustavující schůzi předsedal tehdejší starosta města p. František Tropper. První výbor byl zvolen z těchto činovníků: předseda Dr. Leop. Řiedel, jednatel Dr. Quido Houba, pokladník Dr. Matouš Havránek,

Ant. Telická,
Ředitel měšťanské školy v Přerově a vynikající archeolog

členové výboru Hynek, Psota, lékárník, Frant. Dvořák, účetní a náhradníci Jan Stoli, učitel, Jindřich Juhaš, úředník. Tento výbor se usnesl, že bere v ochranu národně ohrožené obce na Hranicku, a to Spálov a Uhřinov. Potom byla řešena otázka získávání členů, aby tím byly opatřeny finanční prostředky na zakoupení knihoven a časopisů pro tyto obce. Výbor zůstal nezměněn až do r. 1906, kdy na valné hromadě místo Dra Řiedla byl zvolen za předsedu Dr. Quido Houba a jednatel prof. Jaromír Souček. Volbou prof. Součka získala N. J. jednoho z nejlepších národních pracovníků a také byl tou dobou místní odbor na vrcholu své činnosti. Prof. Součkovi nestačila jen ochrana dvou ohrožených obcí, šel dále za národně-politickou činností na Ostravsko, do Vítkovic a do Lipníka, mařil germanisační snahy rakouských drah. Činil velmi zdařilé zájezdy do těchto zněmčených míst a získával objekty z rukou Němců. V okolí byly pořádány velmi časté přednášky hospodářské a o významu N. J., zakládány odbory, kterých je na Přerovsku 23.

Tím byl získán také venkov k obrodné práci národní a finanční podpoře ohrožených krajů. Práce bylo hodně, ale dařila se. V roce 1920 založen byl okrsek Národních Jednot na Přerovsku, kdež se soustřeďovala práce všech odborů. Úkolem okrsku spolu s okrskem lipnickým bylo vymanění Lipníka z rukou renegátů, židů a Němců. Tato spolupráce trvala až do vypuknutí světové války. Po Dru Q. Houbovi zvolen v r. 1909 předsedou Dr. Matouš Havránek, který funkci zastával až do r. 1921.

Při vypuknutí války byla činnost N. J. na rozkaz úřadů bývalé monarchie zastavena, činovníci persekováni. Prof. Souček byl v r. 1915 zatčen a odvezen k vojenskému válečnému soudu do Moravské Ostravy, kdež byl vězněn.

Zapomenutý Přerov

Po převratě byla ihned zahájena činnost valnou hromadou, pořádanou dne 31. října 1918. Bohužel, předválečného nadšení pro tuto obrodnou práci po válce již nebylo. Myslílo se, že práce N. J. nám v osvobozeném státě už není potřeba. Bylo proto opět třeba křísiti odbory k činnosti, což se ve většině případů podařilo.

Mužský odbor přerovský spolu s okrskem N. J. má v ochraně nyní menšinu v Heřmanicích, jak po stránce národně-politické tak i finanční. Dnes máme v Heřmanicích 5 českých členů obecního zastupitelstva z 12 a doufáme, že v nejbližších volbách budeme míti většinu. Tím si otevřeme bránu k Novému Jičínu. Je zde hodně práce a proto obracíme se na všechny naše lidi dobré vůle o spolupráci a finanční podporu. Od r. 1921 je předsedou Vojtěch Tšpon, obchodník, jednatelem JUDr. Václav Häusler, advokát a pokladníkem Josef Župka, poštovní ředitel v. v.

Čilý ženský odbor N. J. s předsedkyní pí. Žofíí Ertlovou a jednatelkou si. H. Vacínovou a s celým výborem stará se velmi pečlivě o své svěřenky - Bludovice a Hladké Životice. Vykonal velmi mnoho práce a také úkol svůj splní, bude-li veřejností podporován.

Oba odbory získávají finanční prostředky sbírkami, dary obchodníků, průmyslových a peněžních podniků, a spolu s okrskem pořádají každým rokem národní ples, který jest ukázkou pěkných národních krojů a tanců. Ples bývá vždy čteně navštěvován a jeho výnos, jakož i výnos všech sbírek a darů je určen výhradně k podpoře našich menšin.

Zdroj: Přerovsko-Kojetínsko (1933)